

[Formanden]

Da der til dispensation kræves, at $\frac{3}{4}$ af de stemmende tilslutter sig forslag herom, er samtykke altså givet.

Man gik da til:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stop for pris- og indkomststigninger.

(Lovforslag nr. L 186. Fremsat 13/2 79. Første behandling 14/2 79. Betænkning 14/2 79. Anden behandling 16/2 79. Tillægsbetænkning 16/2 79).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Westh (S):

Der er mellem anden og tredje behandling i det udvalgsmøde, formanden for udvalget indkaldte til, i henhold til forretningsordens § 12, stk. 4, stillet tre nye ændringsforslag. Ændringsforslagene rummer ikke noget nyt i forhold til, hvad der har været drøftet dels i september måned, dels ved lovforslagets behandling i denne uge.

Jeg skal derfor meddele, at vi stemmer imod ændringsforslagene, og at vi anbefaler, at lovforslaget vedtages, som det forelå efter anden behandling.

Askjær Jørgensen (FP):

Til belysning af, om der foreligger noget nyt eller der ikke foreligger noget nyt, bliver jeg nødt til at begynde med at citere fra folketingets forhandlinger fra den 6. september 1978, hvor der står (Folketingstidende 1977-78, sp. 12500):

»Jeg skal først tilkendegive tilfredshed på den socialdemokratiske gruppes vegne med, at handelsministeren over for erhvervsudvalget har tilkendegivet, at man må formode, at den nye HT-takstordning vil kunne realiseres, sådan som det har været planlagt... og inden for rammen af prisstoppets administration.«

Det var den nuværende formand for folketingets erhvervsudvalg, der udtrykte sig således i september måned.

I Monopoltilsynets Meddelelser på s. 475 kan man imidlertid læse, at det går stik modsat det, handelsministeren formodede. Altså: sidste gang vi diskuterede disse ting, tog folketinget stilling ud fra, hvad folketingets erhvervsudvalg fik oplyst af handelsministeren. Det har nu vist sig, at det, vi har fået oplyst ad den vej, ikke holder stik, og det mener jeg i allerhøjeste grad betyder, at vi har en ny situation.

Videre sagde hr. Bolvig under folketingets forhandlinger den 6. september 1978 (Folketingstidende 1977-78, sp. 12510):

»Måtte jeg dernæst sige et par ord om det forslag, som på radikal foranledning er stillet foruden af de radikale af fremskridtspartiet og CD, og som drejer sig om de små virksomheder. Også her kan jeg dokumentere en vis sandsynlighed for, at vi har ret, idet monopoltilsynet i den redegørelse, det afgav efter det forrige midlertidige prisstop i vinteren 1976-77, siger:

»Så at sige alle igangværende sager, der foreligger til behandling i henhold til den permanente lovgivning - monopolloven, pris- og avanceloven og licitationsloven - måtte udskydes i kortere eller længere tid, ligesom planerne for de fremtidige arbejdsopgaver, der sædvanligvis udarbejdes for halvårige perioder, måtte suspenderes. Monopoltilsynet konkluderer, at trods alt dette var der alligevel ingen sikker påvisning af, at denne lov havde haft indflydelse på prisudviklingen over de tre måneder.«

Disse ting, som hr. Bolvig henviste til i september måned, fortæller os jo, at når man har en prisstoplovgivning i 3 måneder, kan monopoltilsynet ikke foretage sig andre ting i disse tre måneder. Nu skal det altså ikke bare vare de 5-6 måneder, der er forløbet, det skal vare endnu længere. Det vil sige, at erhvervslivet på en masse områder har brug for, at afgørelser i monopoltilsynet skal fungere i henhold til, hvad monopoltilsynet bestemmer. Nu nærmer vi os den situation, at det er 3 kvartaler, hvori erhvervslivet ikke kan få sine sager behandlet ved monopoltilsynet, fordi vi bliver ved med at forlænge disse prisstoplove.

Jeg skal understrege, at fremskridtspartiet ikke er tilhænger af, at vi har monopoltilsyn

[Askjær Jørgensen]

og disse restriktive love, men det, jeg vil gøre opmærksom på her er, at man nu forlænger den uholdbare situation, hvor erhvervslivet ikke kan få sine sager behandlet i monopoltilsynet. Derfor er det så vigtigt, at man undtager de små virksomheder, der har sværest ved at få ekspertise osv., og derfor er det meget, meget nødvendigt at vedtage ændringsforslaget om, at de små virksomheder med under 6 ansatte bliver undtaget.

Jeg må for god ordens skyld notere, for at det kan stå i Folketingstidende, at vel var det således, at formanden for erhvervsudvalget indkaldte til et nyt møde, men reelt har der ikke været et møde i folketingets erhvervsudvalg, siden vi sidst holdt møde her i folketingsalen, i hvert fald ikke et møde, der kan betegnes som normalt ved behandling af sager i udvalg.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg skal anbefale, at vi stemmer for lovforslaget, som det blev vedtaget ved anden behandling, og at man forkaster de stillede ændringsforslag.

Dernæst skal jeg kun gøre én bemærkning yderligere, og det er i anledning af fremskridtspartiets særegne sprogbrug ved afgivelse af betænkninger. Jeg går ud fra, at når man anvender et udtryk som »slaskedorthe-politik«, har det ingen adresse til udvalgets tidligere formand.

Poul Schlüter (KF):

72 medlemmer af folketinget tilkendegav i formiddags, at det måtte være rigtigt, at der blev lejlighed til en ny udvalgsforhandling, når et større parti her i salen bad om det; det gjorde vi af hensyn til respekten for folketingets traditioner.

Nu har udvalgsmødet fundet sted, og det parti, som lagde så megen vægt på, at udvalget kunne mødes igen, har udtalt sig i en tillægsbetænkning. Jeg mener, det er af næsten historisk betydning, at det, det pågældende parti så har ønsket at udtrykke, også bliver nævnt fra folketingets talerstol, så det kan komme med i referatet. Der står således:

»Dette slaskedortheprincip, hvor såkaldte midterpartier som det konservative folkeparti, centrum-domokraterne og kristeligt folkeparti bare lader sig forføre af SV-regeringen, må naturligvis aldrig – hvad enten frem-

skridtpartiet sidder i regering eller opposition – overgå os.

Dag efter dag har fremskridtspartiet på bedste spejdermanér igen og igen, sejt og utrætteligt, forsøgt at vejlede denne og andre regeringer. Til alle tider har man hånligt krænget overlæben grinagtigt tilbage over denne vejledning i stedet for at lytte til os. Vi kommer derfor ikke rendende som nogle andre Per flovmænd, når Danmark er sejlet ud over kanten af afgrunden.«

Det er den kvalitet, sådan et stort parti vil byde kollegerne i folketinget.

Jeg er klar over, at jeg bevæger mig på kanten af det tilladelige, men jeg tror alligevel, formanden vil give mig ret i, at det er på sin plads, når jeg siger det således: politisk set er denne udvalgsbetragtning det mest psykotiske nonsens, vi nogen sinde har læst.

Melchior (CD):

På CDs vegne kan jeg gøre hr. Poul Schlüters ord til vore. Jeg vil gerne yderligere sige, at vi tager afstand fra det uartige angreb på den tidligere formand for erhvervsudvalget, som indleder fremskridtspartiets betænkningbidrag. De citater af betænkningen, som hr. Poul Schlüter herfra har givet, og som jeg derfor naturligvis ikke skal gentage, beviser jo allerbedst, at i hvert fald dette parti ikke kan tages alvorligt i sin evne til at bedømme en udvalgsformands arbejde. Vi tager afstand også fra disse udtryk. Jeg vil konstatere, at det i hvert fald ikke kan være det nudansk, som fremskridtspartiet plejer at prale af at tale, at det at smile eller grine pludselig skulle være blevet til »hånligt krænget overlæben grinagtigt tilbage«. Jeg gad nok vide, i hvilken flække i Danmark eller i hvilket hus eller hjem det skulle være blevet dansk tale.

Hvad angår ændringsforslagene, kan jeg oplyse, at vi i naturlig fortsættelse af, hvad der skete ved prisstoplovens vedtagelse i september i fjor, meget gerne har villet være medforslagsstillere til ændringsforslag nr. 1, der vedrører virksomheder med under 6 ansatte. Vi finder, det ville have været klogt og rimeligt at undtage dem, og vi stemmer derfor for dette ændringsforslag.

Vi kan ikke stemme for de to andre af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag, idet jeg dog skal sige, at nr. 2 sikkert har et rimeligt sigte, men vi er trykke ved, at mono-

[Melchior]

politilsynet selv vil vide at administrere bestemmelsen i den pågældende paragraf på en sådan måde, at den dokumentation, der føres fra monopoltilsynets side, bliver af en sådan art, at erhvervslivet kan leve med det uden yderligere alt for store besværligheder.

Ole Olsen (SF):

Vi er – jeg var lige ved at sige heldigvis – ikke enige i nogen af fremskridtspartiets ændringsforslag, så vi behøver ikke at tage stilling til, om vi skal rode os ind i deres sprogbrug.

Nu er det så stærkt, at man efter det dårlig nok tør kritisere udvalgsarbejdet. Men så langt er jeg er enig med fremskridtspartiet: det var ikke noget godt udvalgsarbejde, vi havde. Jeg tror såmænd ikke, det er formandens skyld; det var de vilkår, vi blev budt. Det kunne nok ikke være gjort så forfærdelig meget anderledes.

Det er ikke morsomt, når man stiller nogle seriøse spørgsmål, at få nogle svar, som er helt ude i skoven, og ikke at kunne nå at få dem taget op under et samråd eller få nye spørgsmål besvaret. Det er ikke nogen tilfredsstillende måde at arbejde på, og jeg håber, at regeringen, og hvem der nu skal bestemme det herinde, fremover undgår at sætte os i den situation.

Hvad angår ændringsforslagene, er jeg sagligt såmænd ikke så forfærdelig uenig i et par af dem.

Jeg vil først lige omtale ændringsforslag nr. 2. Så vidt jeg kender til monopoltilsynets praktik, tror jeg i og for sig, at man administrerer mindst lige så liberalt, som der står i forslaget.

Om ændringsforslag nr. 1 vil jeg sige, at vi har stor sympati for at undtage mindre erhvervsdrivende fra lovindgreb i denne retning. Nu er jeg ikke sikker på, at tallet 6 overalt er det rigtige. Jeg tror, der er nogle steder, hvor vi skal have betydelig flere ved grænsen, og andre steder betydelig færre. Jeg mener, det er værd at undersøge, om vi ved eventuelt kommende prisstoplove kan få det differentieret, således at vi lader nogle af dem, der ikke har ret mange ansatte, være uden for loven.

Jeg vil bede handelsministeren svare på, om man er villig til at gennemanalysere spørgsmålet for at se, om man til sin tid, hvis

der skal være en sådan lovgivning, kan differentiere den således, at man undtager de små virksomheder.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg synes også, at det uanset fremskridtspartiets sprogbrug er en helt urimelig måde, vi har behandlet dette lovforslag på, og det var baggrunden for, at kommunisterne stemte for, at man ikke skulle jасke det igennem i dag, men give sig tid til at behandle det rimeligt. Vi havde haft tid til det. Selv om jeg godt ved, at der sådan halvvejs er ferie i næste uge, burde en rent saglig bedømmelse af dette have bevirket, at vi havde givet os tid til det.

Ændringsforslagene kan vi ikke stemme for. Hvis man går ud fra, at dette er en forlængelse af et prisstop, mener vi ikke, man skal undergrave det med så mange muligheder for at fortolke, omgå det, som der i og for sig åbnes for her. Derfor er vi imod dem.

Men der er én grund til, og det er, at det egentlig er en usaglig behandling, vi har givet dette lovforslag. Jeg forsøgte i udvalget at få et samråd med en af ministrene for at få at vide, hvad det var for en ny stram lovgivning, man ville gennemføre efter dette. Det er sagt tre gange af den socialdemokratiske ordfører, at når fristen for den forlængelse, der nu skal vedtages, udløber – og det kan højst blive 7 uger, måske bliver det mindre – skal der gennemføres en stram lovgivning, som kan forhindre en prisekspllosion. Jeg fatter ikke, at man sagligt forsvarligt kan tage stilling til en forlængelse af denne lovgivning uden at vide, hvad der så skal ske.

Jeg skal bare erindre om, at vi inden for de sidste 14 dage har vedtaget en postlov, som vi nu gør ugyldig ved at vedtage denne forlængelse. Efter den skulle taksterne stige pr. 1 april, hvad vi i øvrigt ikke var enige i. Men nu kaster vi altså det lovarbejde til side, som blev udført for 14 dage siden, hvor vi ofrede udvalgsarbejde og betænkninger, hvor vi stillede ændringsforslag og havde første, anden og tredje behandling, og siger 14 dage efter: alt det arbejde duer slet ikke, for nu har vi en ny lov.

Så får vi denne nye lov om en forlængelse af prisstoppet, som vi sidder og behandler her; mens vi behandler den, siger man: ja men det her gælder slet ikke, for i løbet af 14

[Jørgen Jensen]

dage, 3 uger eller højst 7 uger kommer vi med en ny lov, der gør det ugyldigt. Jeg ved ikke, hvem der her i salen med ansvar over for lovgivningen kan stemme for en sådan lov. Hvad ved vi egentlig om, hvad der sker, når handelsministeren kommer med en ny lov? Jo, så bliver alt det ugyldigt, vi sidder og vedtager her i mellemtiden. Det er usagligt. Jeg vil ikke sige, det er lovjaskeri, men det er forkert også over for folketingets omdømme rundt omkring og langt værre end fremskridtspartiets sprogbrug, for om dem kan man da sige, at det er deres ansvar, medens alle der stemmer for denne lovgivning, bliver ansvarlige for det, der sker her.

Som jeg tidligere har nævnt, kan vi ikke medvirke til ændringsforslagene, og af de grunde, jeg nu har nævnt, kan vi overhovedet ikke medvirke til hele dette lovgivningsarbejde. Det er forkert.

Jeg har nævnt de politiske grunde, altså det, det skal bruges til, men med hensyn til denne lovgivning kunne man også have anvendt en anstændig måde. Det havde man gjort, hvis man havde tonet rent flag og sagt, at dette var en del af en helhedsløsning. Man havde ikke behøvet at optræde sådan, som man gør, og i virkeligheden er det politisk langt værre end fremskridtspartiets sprogbrug. Den kan vi stemple dem for, den kan vi se. Det andet er langt værre end det, de gør.

Bolvig (RV):

Fremskridtspartiet og centrum-demokraterne har stillet ændringsforslag i overensstemmelse med de tanker, det radikale venstre forgæves forsøgte at fremme i september. Desværre kan dette ændringsforslag ikke vedtages, hvad det radikale venstre gerne så. Det ville bl. a. bevirke, at monopoltilsynet fik bedre muligheder for at administrere den vanskelige dispensationsordning, som regeringen lægger op til.

Jeg bemærkede, at hr. Askjær Jørgensen grundigt har studeret, hvad det radikale venstre har sagt i tidligere debatter. Jeg håber, det bliver en vane, for så tror jeg, meget ville lykkes bedre her i folketinget.

Jeg har lyst til at sige til regeringen, at arbejder regeringen med planer om en prislov, hvad jeg i øvrigt vil advare imod, skal den ikke regne med det radikale venstre, hvis der

ikke i en sådan lov tages et vidtstrakt hensyn netop til de små virksomheder, for jeg tror, vi må erkende, at vi, med alle de mange love og bestemmelser, vi vedtager her, gang på gang lægger byrder netop på de små virksomheder, som i forvejen kæmper med meget store problemer.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Som jeg sagde tidligere på dagen, mente kristeligt folkeparti ikke, det var nødvendigt med en ny udvalgsbehandling, men vi mente alligevel, det var rigtigt, at fremskridtspartiet fik chancen for at få det, når de ønskede det.

Når man ser betænkningen, bliver man noget chokeret over den sprogbrug, der anvendes deri, men det bekræfter bare det, jeg sagde i min ordførertale i onsdags; den nedladende tone, man har over for anderledes tænkende, kommer igen klart frem. Den, der ikke er enig med fremskridtspartiet, er der noget i vejen med; der kan absolut ikke være fejl hos én selv.

Kristeligt folkeparti vil hverken sige ja eller nej til disse spørgsmål. Vi vil undlade at stemme og overhovedet ikke kommentere dem.

Alfred Hansen (DR):

Når man nu har fulgt debatten om dette lovforslag de seneste dage her på Christiansborg, får man indtryk af, at det er Danmarks riges ve og vel, der skal afgøres i denne time. Det er dog nok sådan, at dette forslag og den debat, der har været, ikke tåler ret meget mere. Det er, som om det hele har været spændt til bristepunktet, både hvad argumenter og indhold i lovforslaget angår.

Man har som en af hovedbegrundelserne for en anmodning om forlængelse af prisstoploven fremført, at man ville hjælpe arbejdsmarkedets parter på gled i forhandlingerne. Jeg tror, det ville interessere arbejdsmarkedets parter langt mere, hvad regeringen har til hensigt at lade denne lov afløse af. Tro ikke, at arbejdsmarkedets parter er så naive, at de ikke kan se, at den prisekspllosion, som nødvendigvis må komme i kølvandet på en sådan lov om prisstop, som det jo populært kaldes, også vil komme på et senere tidspunkt. Man har altså med hensyn til disse forventede prisstigninger skubbet problemerne foran sig, som regeringen så ofte

[Alfred Hansen]

har gjort det med hensyn til løsningen af store opgaver.

Vi får nu en nogenlunde lang frist indtil 15. april, før disse prisstigninger finder sted, men det, arbejdsmarkedets parter forhandler om i disse dage, er, hvordan den politiske udvikling bliver de næste to år. Vi har naturligvis ikke haft held med at få regeringen til at afsløre, hvad den vil gøre politisk de næste to år, men om dette forslag kan man bare henvise til, hvordan andre love har virket – også den, som nu skal forlænges – nemlig at de faktisk ingen virkning har haft på priserne, hvad også de mange henvendelser til udvalget jo ganske klart tilkendegiver.

Hvad angår ændringsforslagene, kan retsforbundet støtte ændringsforslag nr. 1. Vi støttede det også sidste gang, da det radikale venstre havde stillet det i folketinget, men vi synes i og for sig, at det er et meget lidt seriøst forslag.

Jeg sagde dengang og vil gentage det her, at jeg faktisk synes, det er synd, at de håndværksmestre, de handlende inden for handel, håndværk og produktion, de små erhvervsdrivende, som nu tilfældigvis har 7 eller 8 ansatte, skal rammes af loven. Jeg udtrykte stor forbavelse sidste gang over, at det radikale venstre, når de nu foregiver at ville varetage de små erhvervsdrivendes interesser, ikke mener det så meget, at de vil stemme imod lovforslaget ved tredje behandling. Det kan vi nok heller ikke forvente at det radikale venstre gør denne gang. Det vil altså sige, at nok har de små erhvervsdrivende en stor plads i det radikale venstres hjerte, men ikke så stor, at man vil stemme imod lovforslaget. For at ramme de større virksomheder sælger man meget gerne de små.

Retsforbundet vil stemme for ændringsforslaget. Vi synes ikke, det er særlig seriøst, men hvis vi kan undergrave lovens virkning, vil vi på den anden side gerne medvirke dertil.

Hvad angår ændringsforslag nr. 2 og 3, som retsforbundet er medforslagsstiller til, har det udelukkende for vort vedkommende været udgangspunktet, at vi vil formindske administrationsbesværet for erhvervslivet.

Jeg vil gerne understrege, at det, retsforbundet er medforslagsstiller til, er indholdet i disse to ændringsforslag og i de bemærkninger, som knytter sig til ændringsforslagene,

ikke til den mindretalsudtalelse, som fremskridtspartiet i øvrigt er kommet med.

Kjelgaard (KF):

Jeg skal ikke yderligere kommentere det mageløst gennemarbejdede nonsens, vi nu har set i tillægsbetænkningen. Det er den præmie, vi får for at vise vilje til samarbejde med et parti, der gang på gang efterlyser muligheder for det.

Jeg skal kun sige om ændringsforslagene, at vi kan støtte ændringsforslaget om de mindre virksomheder – det har vi selv fremsat gang på gang – men vi kan ikke støtte de andre ændringsforslag.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Med samme begrundelse, som jeg anvendte under anden behandling, skal jeg på regeringens vegne afvise de stillede ændringsforslag, og jeg må anbefale at stemme imod.

Det spørgsmål har været rejst fra hr. Ole Olsen, om jeg ved eventuelle fremtidige prislove ville overveje en differentiering med henblik på at undtage små virksomheder. Det har vist sig tidligere, at en sådan differentiering er særdeles vanskelig, hvilket også er fremgået af de bemærkninger, der er faldet fra ordførere her i dag. Men jeg vil da have forståelse for en genvurdering af problematikken.

Må jeg så sige foranlediget af fremskridtspartiets betækningsbidrag, at jeg kan i hvert fald oplyse, at i den tid, som jeg har tilbragt i erhvervsudvalget i samråd, har møderne været ledet korrekt af formanden.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg havde opfattet det således, at den forhandling, vi er i gang med nu, drejede sig om de stillede ændringsforslag. Jeg hører nu, at det drejer sig om fremskridtspartiets betækningsbidrag, om vores sprogbrug. Det må jeg så svare på, når det er det, forhandlingerne drejer sig om.

Jeg ved ikke, om der var nogen, der havde forventet, at vi, når vi, umiddelbart efter at mødet blev afbrudt her ved middagstid, pludselig blev indkaldt til møde i erhvervsudvalget, der varede nogle få minutter, og vi umiddelbart efter skulle give et betækningsbidrag, havde nået at udarbejde en teknisk forklaring på, hvorfor dette er dårligt.

[Askjær Jørgensen]

Vi må altså nu notere os, at når der bliver pirket til den dårlige samvittighed, og når vi, fordi vi føler os trådt på, udtaler os hårdt og måske også for hårdt, så er resultatet det, at i stedet for at prøve på at få en fornuftig arbejdsgang herinde, fortsætter man bare med at harcelere over os i stedet for at erkende, at behandlingen af dette lovforslag er urimelig.

Jeg kan ikke se, det tjener noget formål at diskutere videre vedrørende sprogbrug og betækningsbidrag. Jeg kan bare sige, at hvis der er nogen, der synes, vi bør være flove over vores betækningsbidrag, så er vi også nogle stykker, der synes, der er nogle, som bør være flove over den måde, man har forsøgt at majorisere på her i folketinget. Jeg vil sove ganske udmærket herefter, som jeg har gjort hidindtil, uanset vores sprogbrug. Jeg har ingen komplekser med hensyn til, hvordan vi opfører os, men jeg tror, at nogle har komplekser, og det giver sig udslag i, at de absolut skal trampe hårdt på os.

(Kort bemærkning).

Poul Schlüter (KF):

Jeg er lidt ked af det, hvis hr. Askjær Jørgensen tager mit angreb på fremskridtspartiet så personligt, for vi ved jo alle sammen, at hr. Askjær Jørgensen ikke har skrevet fremskridtspartiets betækningsbidrag. Når der skrives på den måde, er der kun ét menneske her i verdensrummet, som kan være forfatteren, og det er hr. Glistrup personlig.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg synes, vi er kommet til det tidspunkt, hvor det skal oplyses, at fremskridtspartiet på få minutter gav tilslutning til, at der kunne afgives betænkning.

Dernæst synes jeg, vi er kommet til det tidspunkt, hvor der inden for fremskridtspartiets gruppe bør være nogle m/k-medlemmer, der kommer op og tager direkte afstand fra denne form.

Jeg tror som hr. Poul Schlüter, at det ikke er hr. Askjær Jørgensen, der har skrevet dette betækningsbidrag. Må jeg appellere til så noble mennesker fra deres repræsentation i erhvervsudvalget som hr. Lawaetz, hr. H. C. Hansen og hr. Nauerby om at tage afstand fra den sprogbrug, der er anvendt i betænkningen.

Bolvig (RV):

Det radikale venstres indsats for at skabe forståelse for de små virksomheders problemer bærer åbenbart frugt. Jeg bemærkede med stor glæde, at den konservative ordfører nu vil stemme for det stillede ændringsforslag, som ganske rigtigt, som også hr. Askjær Jørgensen understregede, er en afskrift af, hvad det radikale venstre forsøgte at få gennemført i september 1978, hvor det konservative folkeparti som bekendt undlod at stemme. Hvis det konservative folkeparti dengang havde stemt for den ordlyd, havde der været store muligheder for, at denne undtagelsesparagraf kunne have været gennemført allerede fra september 1978, og så havde meget været nået.

Jens Peter Jensen (V):

Er det forgæves at appellere til fremskridtspartiet? Jeg har nævnt medlemmer ved navn. Må jeg spørge det høje tings første næstformand, der har skrevet udmærkede artikler i Aalborg Stiftstidende om sprogbrugen i folketinget, om han kan acceptere den form, der er anvendt i den betænkning, vi her taler om?

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 55 stemte for, 100 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 28 stemte for, 128 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 28 stemte for, 128 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Melchior (CD):

Jeg har været ordknap ved de tidligere behandlinger i dag og vil gerne benytte tred-

[Melchior]

je behandling til at løfte et par pegefingre vedrørende de omstændigheder, som dette lovforslag vel en dag bliver et led i.

Det ene drejer sig om, at man fra regeringen, endda på allerhøjeste plan, gentagne gange i nyeste tid har hørt om, at man vil garantere befolkningens realløn. Jeg har stor respekt for alle menneskers realløn, også for min egen. Uden at blive alt for personlig kan jeg oplyse, at jeg i dag tjener det samme i kroner og øre, som jeg tjente for 10 år siden, og det vil sige, at min realløn er ca. halveret. Også den omstændighed gør, at jeg har stor respekt for andres realløn. Men jeg vil gerne spørge, hvem der er i stand til at garantere hvis realløn og over for hvilke hændelser. Er det over for jordskælv, eller er det over for olieknaphedssituationer og prisstigninger, som kan udløse milliarder af kroner i løbet af ganske kort tid? Hvem er det, der er så dristig at garantere nogen noget i den retning, og hvor har man kontrasignaturen fra til den garanti?

Man kan jo ikke garantere nogen – det skulle vi have diskuteret i går i forbindelse med de langsigtede udviklinger, men nu er det jo blevet udsat – hvordan vejret er i næste uge, og jeg vil gerne gøre opmærksom på, at mange af de uheld og ulykker, der sker på grund af vejret, sker ikke, fordi vejret er, som det er, men fordi mennesker ikke tager hensyn til de advarsler om at begive sig steder hen, som alvorligt nok bliver dem tildelt. Derfor sker der en masse skade, som både fører til menneskelig ulykke og til betydelige omkostninger.

På samme måde må det vel siges at være på det økonomiske område, at vi alle sammen mere eller mindre er med til at bære os ad på en måde, så vi selv undergraver nogens mulighed for at give en garanti for, at reallønnen om 6 måneder fra i dag f. eks. er den samme som i dag, og mon ikke et flertal af befolkningen er så vidt nu, at man ville foretrække en frivillig beskeden nedgang i reallønnen i dag fremfor en meget alvorlig påtvunget nedgang i reallønnen på et senere tidspunkt?

Den anden pegefingre skal være lige så kort, men vi har jo to hver sådan cirka. Den skal gælde en henvendelse til statsministeren og til udenrigsministeren om, at den situation, som nu er tilvejebragt med den vedtagelse af dette lovforslag, som vi vil overvære

om et øjeblik, skal benyttes bedst muligt. Jeg siger det nu, for som bekendt er det bedst at sige til i god tid. Jeg vil gerne opfordre til, at man erindrer sig, at regeringens sammensætning – den består jo nu af to partier – meget let kan føre til en fastlåst situation mellem de to partier, således at på det tidspunkt, man vil invitere andre partier med, er man så bundet til hinanden i enkeltheder, at der ikke kan blive muligheder for en realitetsforhandling, og så vil vi måske om en måned stå i den situation, at der skal gennemføres meget vidtgående beslutninger i folketinget med en enkelt stemmes, jeg vil ikke sige tvivlsom stemme, men altså en enkelt stemmes flertal. Jeg vil gerne advare imod, at man bringer sig selv i den situation, og jeg synes, at regeringen har fået så mange meldinger både direkte og indirekte i de senere dage om goodwill hos et stort antal medlemmer også uden for regeringspartierne, at jeg inderligt opfordrer til, at man tager varsel af disse signaler både for sin egen skyld og for samfundets skyld.

Erlendsson (FP):

Det lovforslag, som nu bliver vedtaget, får virkning for 300.000 erhvervsdrivende her i landet. Imod disse 300.000s interesser står 179 folketingsmedlemmers interesse i at få en lov hurtigt færdig, fordi andre opgaver eller aftaler binder dem efter deres mening. Jeg mener, at 300.000 virksomheder, det danske produktionsliv, det danske erhvervsliv, som vi alle lever af, som opretholder hele samfundet, opretholder vore socialordninger, opretholder de humane forhold mellem mennesker her i landet, kan vi ikke tilsidesætte af bekvemmelighedshensyn.

Det er utvivlsomt det, der er baggrunden for dette betækningsbidrag, som for øvrigt ikke er set af gruppen som helhed, men som i sit indhold klart afspejler gruppens holdning, den forargelse, som trænger sig på, og som man må give luft for, når man ser, hvor manges interesser der skubbes til side for så fås.

Der har tidligere været talt en del om sproget i folketinget, og folketingets nuværende formand har både i aviser, i fjernsyn og i radio udtalt sig om det meget, meget utilbørlige sprog, der føres herinde. Folketingets formand er gået så vidt, at han har talt om, at der nævnes ord, som man, hvis man

[Erlendsson]

kender dem, kun kender fra små rum, hvor væggene, tror jeg, ikke er særlig godt holdt.

Denne sidste udtalelse vil jeg vende mig imod. Der har ikke i den tid, jeg har været i folketinget – og i den tid, jeg har været her, har jeg i det længste tidsrum været medlem af folketingets formandskab – nogen sinde været brugt obskøniteter hverken i betækningsbidrag eller her fra folketingets talerstol. Jeg kan altså karakterisere formandens udtalelser til massemedierne i den retning som ikke rigtige.

Læser man betækningsbidraget igennem, vil man ikke finde nogen af den slags udtryk, men man vil finde udtrykt ganske klart, at det er forargeligt, at folketinget ved denne hastebehandling, som først og fremmest skyldes, at regeringen kommer alt for sent med dette forslag, tvinger denne foranstaltning igennem til skade for landets erhvervsliv.

Formanden:

Som medlemmerne vil vide, er jeg ude af stand til at svare på det, der her er sagt. Skulle jeg bede om at svare, måtte jeg afløses af første næstformand, hvem jeg selvfølgelig ikke ville polemisere med, når han ikke kunne svare.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg havde egentlig ikke tænkt på at forlænge debatten, men det var hr. Melchior udtalelser om reallønnen, og hvem det var, der skulle bevare reallønnen, der får mig herop. Nu ved vi udmærket godt, hvem det er, nogle prøver at ramme med den lovgivning, der er til behandling her i dag. Det er LOs medlemsskare, og jeg vil opfordre hr. Melchior til at læse Aktuelt for i dag, hvor formanden for SiD nævner, at der er mange af medlemmerne dér, der ligger på en årsløn på 60.000 kr. Det er deres lønforhold, vi taler om.

Så blev der ikke nævnt noget årstal for det tidspunkt, da hr. Melchior havde en løn, der var den samme som i dag, men det var måske på det tidspunkt, da han var aflønnet af LOs medlemsskare, som altså ligger på en løn, der er langt, langt under det, som hr. Melchior har i dag.

Jeg synes bare, det skal siges, at det, kampen drejer sig om, er i virkeligheden spørgsmålet om denne LO-skare og ikke alle de

andre i dette samfund, som har fået deres realløn forhøjet gennem arbejdsfri indtægter eller ved, at de har mulighed for at gå derhen, hvor de selv vil. Det er jo ikke sådan, at lønarbejderne, som det blev sagt, går steder hen, hvor de bliver advaret imod at gå hen, hverken de, der er arbejdsløse, eller de, der arbejder på virksomhederne. Jeg synes også, regeringen skulle tænke noget over, hvad det var for et forbundskab, man fik tilbudt her.

Jens Peter Jensen (V):

Det ærede medlem hr. Erlendsson skal ikke her fremstille det, som om det er 179 folketingsmedlemmer, der ønsker at varetage deres egen bekvemmelighed og derfor gennemfører denne lovgivning i hurtigt tempo. Det er en proportionsforvrængning at give en sådan fremstilling.

Det er heller ikke rigtigt at sige, at dette her er noget i retning af en aktion imod 300.000 erhvervsdrivende. Der er i vide kredse af erhvervslivet forståelse for, at man skal have en lovgivning af denne art, fordi erhvervslivet såvel som lønmodtagerne er interesseret i, at der tilvejebringes økonomisk stabilitet i det danske samfund. Det er noget væsentligt også for de forhandlinger, der foregår på arbejdsmarkedets område.

Endelig vil jeg sige til det ærede medlem hr. Erlendsson, at når han nu tog ordet, så havde jeg rigtignok ventet et bedre bidrag med hensyn til den betænkning, vi har talt om her. Der har været låg på visdommens brønd, da hr. Erlendsson kiggede i den.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg vil godt begynde med at komme med en erkendelse. Den går ud på, at både jeg og andre fremskridtsfolk har brugt megen tid på at prøve at hugge S og V fra hinanden, fordi vi mener, der er blevet en dårlig regering ud af dette sammenrend.

Jeg vil også godt erkende, at jeg og andre fremskridtsfolk gør, hvad vi kan for at så tvivl i venstres gruppe om, hvorvidt det nu er rigtigt, at man er gået ind i dette makkerskab.

Det har hr. Jens Peter Jensen opdaget, og det piner hr. Jens Peter Jensen, at han inderst inde godt ved, at venstre har gjort noget forkert. Det piner hr. Jens Peter Jensen, at jeg sådan set kan holde det ved lige, fordi

[Askjær Jørgensen]

jeg har god grund til at holde det ved lige. Nu forsøger hr. Jens Peter Jensen så i eftermiddag at spille bolden over i fjendens lejr ved at prøve på at så splid i fremskridtspartiets folketingsgruppe.

Hvis vi skal bruge tiden i eftermiddag på det, har jeg en masse at tage fat på. Men da det er sådan, at man ikke har ønsket sagligt at debattere dette, og da vi ikke får svar på det, vi har spurgt om hos ministre eller regeringspartierne politikere, synes jeg egentlig, vi skulle holde op med debatten og så fortsætte denne debat ude i forsamlingshusene. Det er mit forslag.

Erlendsson (FP):

Jeg er klar over, at hr. Jens Peter Jensen har de bedste hensigter med at fremkalde diskussionen her om sproget i folketinget, men jeg vil minde hr. Jens Peter Jensen om, at det, der reelt var i hans indlæg, var, at han mente, at man kunne ophæve naturlovene, også de økonomiske naturlove. Tror hr. Jens Peter Jensen virkelig, at man kan fastlåse dansk erhvervs politik, danske erhvervs virksomheder på et bestemt prisniveau gennem måneder, måske gennem år? Tror han ikke, det får følger for det danske produktionsliv, for det danske erhvervsliv? Tror han ikke, at det betyder et sammenbrud? Det tror vist alle andre. Derfor kan det ikke nytte noget, at man siger, at dette ikke er noget, som betyder noget for 300.000 erhvervs virksomheder i landet. Det betyder kolossalt meget.

Med hensyn til sproget vil jeg lige gøre opmærksom på, at nu ved vi altså, at man kan bruge udtrykket psykotisk nonsens. Det er meget rart at vide. Det vil vel svare til, at man siger sindssygt vås. Psykotisk nonsens er græsk og engelsk. Psykotisk kommer af psyke, det er græsk som bekendt, og nonsens er engelsk. Og vi må jo heller ikke bruge fremmedord her i folketinget.

Men hvis jeg ser betækningsbidraget igennem, ser jeg, at i første afsnit betegnes udvalgsformandens optræden som uanstændig. Det tror jeg er et fuldstændig dækkende udtryk for min gruppes mening om den udvalgsbehandling, der har fundet sted mellem anden og tredje behandling. I det næste afsnit fortæller man, at det er skadeligt, at de såkaldt borgerlige partier har ladet sig lokke til gang efter gang at støtte socialdemokratisk

politik. Og i det tredje afsnit siger man, at til trods for at vi advarer og stadig har advaret imod at føre denne holdningsløse eftergivenhedspolitik videre, hører man stadig ikke efter os, men tillader sig bare at møde vore argumenter og vore indvendinger med en hånlatter.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg tror ikke på, at man kan binde erhvervslivet gennem en lovgivning, der går over måske flere år, som hr. Erlendsson udtrykte det, men jeg gør opmærksom på, at det lovforslag, vi nu står over for at skulle vedtage, skal gælde i maksimalt 7 uger.

Glensgård (FP):

Hr. Jens Peter Jensens fælle i regerings-samarbejdet, den socialdemokratiske ordfører, har i dette folketing sagt, at den lov, der nu forlænges i 7 uger, skal afløses af en stram prislovgivning, og nogenlunde de samme ord har handelsministeren brugt. Hvilken, skal vi sige overskrift der er på lovgivningen, er egentlig ligegyldigt, men erhvervslivet må se i øjnene, at SV-samarbejdet giver dem en stram prislovgivning også efter den 15. april 1979.

Lindinger (EP):

Jeg har fået tilladelse til at benytte et ord. Jeg synes nemlig, at forhandlingen begynder at bære præg af at være »sykregen«. Jeg fik lov til at bruge dette udtryk, som er dansk, og som betyder »negerkys« stavede bagfra.

Formanden:

Inden vi nu kommer alt for langt væk fra det, sagen drejer sig om, bliver jeg nødt til at oplyse, at hr. Lindinger ikke havde underrettet mig om, hvad han ville sige, og ikke havde fået nogen tilladelse. Der må være en vis anstændighed i dette hus. Det er svært, når der ikke er enighed mellem formanden og hans nærmeste afløser, men vi må prøve på det i alle tilfælde.

Erlendsson (FP):

Hvis formanden ønsker at diskutere sproget med mig her i salen, har jeg intet imod, at anden næstformand afløser formanden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 90 stemmer mod 57; 14 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Som tidligere bebudet skal jeg lade de under punkterne 2)–5) på dagsordenen opførte sager udgå.

Der er herefter ikke mere på dagsordenen.

Fra medlemmer af folketinget *Erik Andersen*, *Karen Dahlerup Andersen*, *Erling Dinesen*, *Kofoed* og *Brøndlund Nielsen*, der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at de fra og med den 20. februar atter kan give møde i tinget.

Stedfortrædernes, *Dycke Hoffs*, *Klaus Ebbesens*, *Niels V. Andersens*, *Birthe Juul Jensens* og *Houbaks*, hverv som midlertidige medlemmer af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Fra medlem af folketinget *Lasse Budtz*, der har orlov på grund af sygdom, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 23. februar atter kan give møde i tinget.

Stedfortræderens, *Hans Hækkerups*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Medlem af folketinget *Ellefsen* har meddelt mig, at han ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 27. februar 1979, jfr. valglovens § 84, stk. 3, 2. punkt, samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af folketinget *Kirsten Jacobsen*

har meddelt mig, at hun på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov fra og med den 27. februar samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Erhvervsudvalget har afgivet:

Betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer. (Lovforslag nr. L 51).

Forslag til lov om ændring af lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger. (Lovforslag nr. L 52).

Forslag til lov om ændring af lov om mærkning og skiltning med pris m.v. (Lovforslag nr. L 53).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget (16/2 79):

Udtræder: Mølgaard

Nyt medlem: Alfred Hansen

Det energipolitiske udv. (16/2 79):

Udtræder: Ib Nørlund

Nyt medlem: Kaj Hansen

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 27. februar kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan, idet formanden dog gjorde opmærksom på, at ændringen i dagsordenen for det netop afholdte møde, hvor visse sager udgik, kunne medføre ændringer i den i øjeblikket offentliggjorte ugeplan for den pågældende uge.

Mødet hævet kl. 15.16